

דקאמר רבי אליעזר כשהוא מגרשה ידור הנאה ורבי יהושע אומר אינו צריך –

Where ר"א rules that when he divorces his wife he must make a נדר that everything will be אסור בהנאה to him if he remarries her, while ר"י maintains it is not necessary (to be מדיר הנאה) -

ומפרש⁷ דפליגי בנדר שהודר ברבים⁸ –

And the גמרא there explains that ר"א ור"י argue regarding a נדר which was taken in public -

דרבי אליעזר סבר דאין לו הפרה ורבי יהושע סבר יש לו הפרה –

Where ר"א maintains that it cannot be nullified (and therefore it is a proper נדר), while ר"י maintains that נדר שהודר ברבים can be nullified -

ואינו צריך דקאמר היינו דאינו מועיל⁹ –

And the words אינו צריך mean it is not effective. This concludes the citation of the גמרא.

תוספות continues with his question:

ואם כן תקשי כדפריך התם לעיל¹⁰ לימא רב הונא כתנאי אמר לשמעתיא –

And if indeed it is so (that ר"א maintains the הנדר should have asked as it asked previously, 'shall we say that ר"ה said his ruling dependent on the rulings of תנאים'). The same question applies here -

דכיון דרב הונא סבר צריך לפרט אמאי אינו מועיל¹¹ –

For since ר"ה maintains לפרט צריך then why does ר"י maintain that a נדר is ineffective

ואם כן הא דרב הונא דצריך לפרט הויא כתנאי¹² –

So therefore it is apparent that the ruling of ר"ה that צריך לפרט is dependent on

amount which is set aside for her כתובה; that is not his (it is indentured to his wife); therefore הקדש cannot be חל on the כתובה. The חכמים were concerned that this man may be trying to deceit הקדש by divorcing his wife so she will receive her כתובה (as mentioned that the הקדש is not חל on the כתובה) and then he will remarry her, so that he will share in the proceeds of the כתובה. See following footnote # 8.

⁷ This is one of the ways in which the גמרא attempted to establish the מחלוקת between ר"א ור"י.

⁸ The husband will be מדיר הנאה ברבים. This assures us that he is not planning to defraud הקדש, since he can never be מתיר נדר (for ר"א maintains that a הפרה אין לו הפרה).

⁹ There is no purpose in the husband taking such a vow since it can be nullified. The גמרא actually uses this as a refutation why we cannot establish the מחלוקת in this manner, since ר"י should have stated אינו מועיל instead of אינו צריך.

¹⁰ The גמרא there initially wanted to establish that ר"א ור"י are arguing whether a person will attempt to swindle הקדש אינו צריך (the view of ר"י and therefore אין אדם עושה קנוניא על הקדש) or (צריך להדיר הנאה ר"א therefore אין צריך להדיר). The גמרא asked if indeed this is the מחלוקת then it turns out that when ר"ה ruled that אין אדם עושה קנוניא על הקדש, that is valid only according to ר"י and not ר"א (this is the meaning of לשמעתיא אמר לתנאים).

¹¹ Even though ר"י maintains יש לו הפרה, nevertheless if he maintains that צריך לפרט then the חכם will not be מתיר his נדר (for he will be cheating הקדש). The fact that ר"י maintains אינו מועיל indicates that he does not agree that צריך לפרט, therefore there is the concern of the חכם being מתיר the נדר.

¹² See 'Thinking it over' # 2'.

a dispute **between תנאים** (where ר"י disagrees with this ruling). Why did not the גמרא also ask on this **אוקמיתא** that לשמעתייה אמר לתנאי?!

תוספות resolves this difficulty:

ומיהו לא קיימא התם מסקנא הכי:

However the גמרא **does not remain with** this interpretation¹³ **at the conclusion** of that סוגיא and they explain the מחלוקת in a different manner.

SUMMARY

According to the ירושלמי the הלכה is צריך לפרט הנדר. The גמרא does not always ask (anticipated) questions on statements that do not remain למסקנא.

THINKING IT OVER

1. Is there any connection between the beginning of תוספות (that the הלכה is צריך לפרט) and subsequent question¹⁴ (on the גמרא in ערכין regarding ר"ה)?

2. תוספות asked why did not the גמרא in ערכין ask, 'לימא ר"ה כתנאי אמר לשמעתייה', regarding לפרט הנדר.¹⁵ According to that אוקימתא the מחלוקת between ר"א ור"י is whether a נדר ברבים יש לו הפרה or not. Why did not תוספות ask that the גמרא should have asked that since ר"ה maintains here that a נדר ברבים יש לו הפרה it comes out that ר"ה said this ruling כתנאי (for ר"א maintains [according to this אוקימתא] that a נדר ברבים אין לו הפרה)?¹⁶

3. Does לפרט הנדר mean you have to say exactly what the נדר was, or does it mean that you also have to explain why you made the נדר?¹⁷

¹³ The גמרא rejects the explanation that ר"א ור"י argue whether נדר שהודר ברבים יש לו הפרה or not, therefore it is not (so) difficult why the גמרא did not ask לשמעתייה אמר לתנאי. Later (when the גמרא explained that their argument is whether a נדר ברבים יש לו הפרה or not), the גמרא did ask that לשמעתייה אמר לתנאי, even though that this interpretation (of נדר ע"ד רבים) was also rejected (together with נדר ברבים), nevertheless there is a difference, for regarding נדר ע"ד רבים אין לו הפרה we find ruling explicitly that אממר נדר ע"ד רבים אמר, therefore the גמרא asked that צריך לפרט הנדר; however regarding לפרט הנדר, צריך לפרט הנדר, we do not find that ר"ה stated this explicitly; it is only derived from his ruling regarding ניסת, etc. therefore the גמרא would have to cite our סוגיא to prove that ר"ה maintains לפרט הנדר, but since this interpretation of נדר ברבים does not remain למסקנא, the גמרא did not deem it necessary to bring up this issue. ע"י (עד"ז) בנח"מ [וצ"ע במ"ש אודות קנוניא כי התירוץ של קנוניא לא איתותב ודו"ק].

¹⁴ See footnote # 4.

¹⁵ See footnote # 12.

¹⁶ See מהרש"א הארוך.

¹⁷ See אמ"ה # 258-266 and נח"מ.